

MEŽA DIENAS 2020. –MEŽA NOZARE: SKAISTA AINAVA UN MEŽSAIMNIECĪBA EKONOMIKAI

Projekta pārskats

Moto: „Veidosim skaistu ainavu un domāsim par mežu kā teritorijas attīstības veicinātāju!”

1. Projektā paveikto darbu apraksts

Latvijas Pašvaldību savienība kopīgi ar 70 Latvijas pašvaldībām turpināja iesākto tradīciju un Meža dienu ietvaros veica stādījumus senajos muižu parkos un dārzos, kā arī jaunizveidotajos parkos, un veidotas mazās arhitektūras formas no koka, kas izvietotas publiskajā zaļajā zonā. „Meža dienas” pasākumi ir sekmīgi īstenoti un atzinīgi novērtēti, jo tajās iesaistās pašvaldības un attiecīgo pašvaldību iestādes, uzņēmumi, teritorijā esošās meža nozares iestādes un organizācijas, vietējās kopienas aktīvie iedzīvotāji, skolēni, jaunieši- tā pievēršot lielāku Latvijas sabiedrības uzmanību mežsaimniecībai un ainavai teritorijā, kā arī zaļās zonas nepieciešamībai, īpaši parku, mežaparku, dendroloģisko stādījumu stāvoklim, palīdzot risināt to labiekārtošanu, kā arī sekmējot jaunu zināšanu iegūšanu.

Meža dienās 2020.gadā katra projektā iesaistītā pašvaldība šogad darbojās divos nozīmīgos virzienos: veidoja sakoptu ainavu, kopjot senos un jaunus parkus, zaļās zonas teritorijā un lielu uzmanību pievērsa sabiedrības izglītošanai, kā arī apkopoja statistikas datus par meža nozares nozīmību teritorijas attīstībā.

Meža dienu 2020 pasākumi notika visos Latvijas vēsturiskajos novados (67 novados un 3 lielajās pilsētās), veicot parku kopšanu, stādījumu atjaunošanu, mazo arhitektūras formu (pašvaldību simbolu, tiltiņu, solu, galdu, atkritumu urnu u.c.) izvietojumu parkos, kā arī izglītojot Meža dienu pasākumos gan par meža nozares nozīmību teritorijā, gan par parku plānošanas un labiekārtošanas jautājumiem, koku nozīmi ainavā un parku arhitektūrā un izvietojot informācijas standus, lai ikdienā parku viesi var uzlabot savas zināšanas.

Pasākumi popularizēti kā vietējā, tā reģionālā līmenī.

Pilsētās un novados, kuros realizēti Meža dienu pasākumi, pašvaldību institūcijas nodrošinās stādījumu un mazo arhitektūras formu kopšanu un uzturēšanu. Objektos izvietots Meža dienu un Meža attīstības fonda logo.

Īstenojot projektu ļoti īsā laikā un vēl ievērojot epidemioloģiskās drošības pasākumus Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai, dažas pašvaldības apmācības daļu (*telpu* pasākumus) organizēja attālināti, bet lielum lielais vairums tos organizēja ārā, izmantojot ekspertu padomus augu stādīšanā, kā arī uzklusot informāciju un padiskutējot par meža nozares nozīmību teritorijā.

Ar MAF ziedojuma projekta un konkrētu pašvaldību atbalstu organizējam 5 reģionālos seminārus par parku un meža apsaimniekošanas jautājumiem (Pāvilostas, Rēzeknes, Mazsalacas, Jelgavas un Siguldas novados, plānojam decembrī noslēguma- kopsavilkuma semināru Jaunpils novadā)

Statistika apkopota (par katru pašvaldību datus var apskatīt, uzklikšķinot uz konkrēto pašvaldību kartē) un parādīta 5 kartēs, kas skatāmas LPS datu vietnē: <https://pasvaldibas.maps.arcgis.com/apps/dashboards/faa16e308d0e44c5970c659002d80501>

Latvijas meži aizņem 3,412 miljonus hektāru un klāj 53% valsts teritorijas. Pēdējā desmitgadē vidēji ik gadu Latvijas mežos tiek iegūti ap 11 miljoniem m³ koksnes. Tas ir mazāk, nekā dabiskais pieaugums, tāpēc Latvijas mežsaimniecību var raksturot kā ilgtspējīgu.

Šobrīd meža nozare ir viens no galvenajiem valsts ekonomikas stūrakmeņiem. Mežsaimniecības, kokapstrādes un mēbeļu ražošanas daļa iekšzemes kopproduktā 2018. gadā veidoja 5,1%, savukārt eksporta apjoms sasniedza 2,6 miljardus eiro – 21% no valsts kopējā eksporta. Šobrīd Latvijā nav neviena pagasta, kur nevarētu atrast kādu mazāku vai lielāku koksnes pārstrādes uzņēmumu. Bieži vien tie ir apkārtņē nozīmīgākie darba devēji un līdz ar to arī vietējās ekonomikas un iedzīvotāju galvenais balsts.

Latvijas mežu bioloģisko daudzveidību ir veidojusi un uztur tradicionālā Latvijas mežsaimniecība – mazo kailciršu sistēma ar relatīvi garu cirtes aprites periodu, mijiedarbībā ar cilvēka maz ietekmētu meža teritoriju tīklu. Aizsargājamās teritorijas un teritorijas ar dažādiem saimnieciskās darbības ierobežojumiem Latvijā aizņem 28,2% no kopējās mežu platības.

Ja zinām pamatdatus meža nozarē par valsti kopumā, bija interesanti saprast, kā nozare “izvietojas” pa pašvaldību teritorijām.

Valstij pieder 49% no visiem mežiem, privātajā īpašumā ir 48% un tikai 3% ir pašvaldību un pārējo īpašumā esoši meži. Lielākais meža īpašnieks no pašvaldībām vēsturiski jau no 13.gs. ir Rīga (53 483ha), vēl virs 1000ha meža īpašumā ir Jūrmalai, Liepājai, Ventspilij, Rēzeknes, Mazsalacas, Saldus novadiem

Mežainākie novadi Latvijā ir Mazsalacas, Kuldīgas, Dundagas, arī citi novadi.

Meža nozarē strādā 39 000 darbinieki. Liels nodarbināto īpatsvars no meža nozarē strādājošajiem ir Lubānas, Varakļānu, Jaunjelgavas, Mālpils, Vaiņodes un citos novados. Ja pavērtējam nozares svarīgumu no privātā sektora nodarbinātajiem, tad redzams, ka liels nozarē nodarbināto īpatsvars ir Ventspils, Talsu, Dundagas, Jaunjelgavas, Mālpils, Strenču, Smiltenes, Jaunpils, Brocēnu novados un Ventspils un Rēzeknes pilsētās Teritorijas, kurās rekreācija ir viens no galvenajiem meža apsaimniekošanas mērķiem, valstī aizņem 8% kopējo mežu platību. Pašvaldības savā īpašumā esošajos mežos palielas platības atstāj rekreācijai, ierobežojot saimniecisko darbību- kailcirte aizliegta 235 no pašvaldību mežiem. Aptuveni 30% platību ir ar dažādiem saimnieciskās darbības aizliegumiem- gan valsts, gan pašu pašvaldību noteiktiem.

**Statistikas dati par valsti kopumā no izdevuma Meža nozare skaitļos un faktos 2020 (Zaļās mājas), bet pašvaldību dati no Valsts Meža kadastra un Valsts Ieņēmumu dienesta datiem.*

Projekta īstenošanā katra pašvaldība iesaistīja dažādus partnerus un ekspertus- LVM, VMD speciālistus, vides ekspertus, kokapstrādes speciālistus, dārzniekus, zinātnes pārstāvjus.

Kopējais projekta finansējuma (60 000 euro) no Meža attīstības fonda līdzekļiem izlietojums parādīts pievienotajā finanšu pārskatā 1. pielikumā (visi norēķinu dokumenti rakstveida pārskatā). Projekta laikā neizlietoto komandējuma naudu novirzījām Siguldas novada pašvaldībai, lai visām pašvaldībām, kur notika reģionālie izglītojošie semināri, būtu līdzvērtīga summas darbu izpildei.

Paveiktie darbi katrā pašvaldībā (pievienoti 2.pielikumā- rakstveida pārskatā)

	Pašvaldība	Parki/ mežaparki, kur veikti darbi
1.	Aizkraukle	Pilsētas mežaparks
2.	Aizpute	Kazdangas muižas parks
3.	Aknīste	Aknīstes Sēļu pils parks
4.	Aloja	Staiceles pilsētas parks
5.	Alūksne	Atpūtas un sporta parks "Mežinieki"
6.	Amata	Rakstnieku parks Spārē
7.	Ape	Gaujienas muižas parks
8.	Ādaži	Vējupes parks
9.	Brocēni	Meža parks
10.	Burtnieki	Rencēnu pagasta brīvdabas estrādes skvērs
11.	Cēsis	Maija parks
12.	Dagda	Dagdas parks
13.	Daugavpils novads	Vecsalienas muižas pils parks (Červonkas parks)
14.	Dobele	Pilsētas parks
15.	Dundaga	Bānīša ielas skvērs
16.	Durbe	Dunalkas parks
17.	Ērgļi	Muižas parks
18.	Grobiņa	Ālandes upes parks
19.	Gulbene	Spārītes un Emzes parks.

20.	Ikšķile	Bērzu birzs
21.	Inčukalns	Indrānu parks
22.	Jaunpiebalga	Viņķu kalns
23.	Jaunpils	Jaunpils parks
24.	Jēkabpils	Mežaparks
25.	Jēkabpils novads	Latvju zīmju parks Leimaņu pagastā
26.	Jelgavas novads	Stalģenes muižas parks
27.	Kocēni	Rubenes baznīcas parks
28.	Koknese	Kokneses parks
29.	Krāslava	Krāslavas pilsētas parks
30.	Krimulda	Lēdurgas dendroloģiskais parks
31.	Kuldīga	Aleja Kabiles pagastā
32.	Lielvārde	Lielvārdes parks
33.	Limbaži	Augstrozes muižas parka aleja un baznīcas dārzs
34.	Ludza	Gaismas dārzs
35.	Mazsalaca	Skaņākalna dabas parks
		Sēļu muižas parks
36.	Naukšēni	Dīķeres parks
37.	Ogre	Suntažu muiža
38.	Ozolnieki	Mežaparks
39.	Pārgauja	Raiskuma muižas parks
40.	Pāvilosta	Bišu dzeņa labirints Saraiķos
41.	Preiļi	Preiļu muižas parks
42.	Priekule	Kalētu Mežaparks "Priediens"
43.	Priekuļi	Saules parks
44.	Rauna	Raunas parks
45.	Rēzeknes novads	Dendroloģiskie stādījumi Laizānu parkā
46.	Riebiņi	Geļenovas parks Rušonas pagastā, Bicānu ezera krastā.
47.	Rīga	Mežaparks
48.	Roja	Parks "Plocis"
49.	Ropaži	Ropažu muižas parks
50.	Rucava	Parks "Brūnu birzs"

51.	Rugāji	Dendroloģiskais dārzs
52.	Rūjiena	Ternejas parks
53.	Salaspils	Salaspils parka zona ar veco ābeļdārzu un puķu pļavu
54.	Saldus	Kalnsetas parks
55.	Saulkrasti	Aģes labā krasta dendroloģiskie stādījumi
56.	Sigulda	Saules parks
57.	Skrunda	Parks, ko vietējie iedzīvotāji dēvē par “priedītēm”
58.	Skrīveri	Amatnieku parks
59.	Smiltene	Vecais parks
		Vidusskolas skvērs
60.	Stopiņi	Ulbrokas dzirnavu ezera ainava
61.	Strenči	Jaunjērcēnu parks
62.	Talsi	Strazdes muižas parks
		Tiņģeres muižas parks
		Vandzenes pils parks
63.	Tukums	Tumes parks
		Pasaku muzeja dārzs Lanceniekos
64.	Valka	Meža parks “Lustiņdruva” Kārķos
65.	Valmiera	Dendroloģiskie stādījumi Krāču ielā 4
66.	Varakļāni	Varakļānu muižas romantiskā stila ainavu parks.
67.	Vecpiebalga	Dzērbenes muižas parks
68.	Vecumnieki	Vecumnieku centra parks “Pozitīvās emocijas parkā!”
69.	Viļaka	Viļakas parks pie Abrenes ielas
		Viļakas muižas parks
70.	Zilupe	Pilsētas parks

2020.gada 16.novembrī

Projekta vadītāja: LPS padomniece Sniedze Sproģe